

est derisus. Előttünk, kik a cikkirót ismerjük, sokkal neveségebb színben tűnt fel, mint hogy bszankondni tudtunk volna rajta. Azok számára pedig, kik a körülményekkel ismeretlenek, álljon itt az alábbi száraz tényállítás.

A „kuriózium“ íróa beszél „négy berendelt egyénről“, kiket „éjjel“ hozott le a körjegyző s kiknek azon utasítást adta volna, hogy ha nem fizetnek 100 frtot, mindenkinek elő kell állania a sorozásra. Végre azután megelégedett fejünként 5-5 frttal. Később, mikor a dolog köztudomásra jutott s az illetők is belátták megcsalattatásukat, a falu utcáján „brachiummal“ vették vissza pénzüket a körjegyzőtől. Eddig tart a szép mese.

Hitelt ugyan senki sem adott neki, de hogy cikkirót is meggyőzzük szörnyű tévedése felől: megmondjuk neki, hogy az illetők berendeltetése mélt. Henter Béla urnak 2.—1878. sz. alatt kelt rendeletéből történt, melyet cikközök bármikor megtekinthet a szolgabírói hivatalnál. A mi az 5-5 frtot illeti, az előjárás kezét kezd levő bizonyítványokból szintén meggyőződést szerezhet magának a „kuriózium“ íróa a felől, hogy azok nem „megvesztetéséből“, hanem munkabér fejében, adóhátrálékban, melyek már nyugtázva voltak és ki nem fizetettek, lettek átszolgáltatva. Azonban a „jó pástor“ nem azért őri juihat, hogy gondot ne viseljen rájuk. A pástor felvilágosítja a népet, hogy azt vissza kell venni, ez törvénytelenség stb. s mikor az előjárásg hazajött, készen találta az utcai skandalumot. Biz ez így történt és nem úgy, a mint cikközök elmondta.

Ez a tény természetesen nem felel meg a papi hivatásnak s nem is volt az egyébe, mint az előjárásg ellen erőszakolt bujtogatás, melynek következtében nem csak azon összeget adtuk volna át, melyet cikkiró említett szives volt, hanem az utcai botrány kikerülése végett egyelőre minden kívánságának eleget kellett volna tennünk.

Természetesen itt arra kellene a fősúlyt fektetnünk, hogy egy ily akut jellemű vádaskodásra hasonló rekriminációkkal feleljünk. El tudnók például mondani, hogy ha már kuriózumra van szükség, mért nem fáradt el cikkiró ur a papi lakig s mért nem kért el onnan egy esketési bizonyítványt, egy családi értesítőt? abból meg láthatna volna, hogy . . . De erről még most hallgatunk. Azonban hogy „egy sorozási kuriózumról“ mégis beszélhessünk, helyén valónak látjuk itt a Székely Miklós esetét érinteni, kinek a pap hanyagsága miatt az 1877. évben félve kellett elő állania a sorozó bizottság elébe s kinek büntetést is kellett szenvednie — fájdalom — a más hanyagsága miatt. Ez t. i. 1849-iki születési évén, egyetlen egyszer sem lett kiírva illető lelkészé által sorozásra. A lelkész megeskette s ez mint szegény család ember utólagos keresettől tartván, jelenkezett 28 éves korában önként; szerencséje, hogy alkalmatlannak találtatt s így beerte a 30 napi fogsággal.

Már pedig az 1868. évi XL. véderől szóló törvcikk 44. §-a azt mondja, hogy ha az illető lelkész azon hadkötelest, ki a három korosztályon keresztül nem esett s a katonaságtól való mentességét igazolni nem tudja, megeskét, vagy megesketéséhez hozzájárul, 500 frtyi pénzbírsággal, vagy vagyontalanság esetén három havi fogsággal, sőt hivatalvesztéssel is fenyejtetik. Ez már csakugyan tény, habár „kuriózium“ is. Miért nem jegyezte fel cikkiró ezt is? Hát arról az egyházi képviselőválasztásról s az ott folyt vesztegetésekről miért nem szolt? Részünkről mindaddig, míg provokálva, nem leszünk, tartózkodni fogunk a kezeink közt levő számtalan adatok bizonyításaihoz fordulni, azon céből, hogy kitünjék, ki az a „kuriózus“ ember.

Elégnek tartjuk ez uttal figyelmeztetni, miszerint a krisztusi alázatosság és vallásos bölcsesség csak akkor nevezhető keresztényiesnek, ha igazság-szeretettel is jár. Részünkről ezen igazságszeretetet nem tudjuk eléggé ajánlani cikkirónak, annyival is inkább, mert ha még egyszer el találna lépni az igaz ut ósvényéről, mi sem lennénk ily kiméleteksek s akkor rá nézve is bekövetkeznének a napok, melyekről el kellene mondania a szentírással: Nem szeretem ezeket!*)

Az érdekelt előjárásg.

KÖZGAZDASÁG.

A malacoztatásról és a malacok neveléséről.

Eltekintve attól, hogy a szokásban levő különböző malacoztatási idoszakok megválasztásának helyességét bírálóm, véleményem szerint, ha egyszer malacoztatás, nálunk a tavaszi malacoztatás van leginkább helyén, mert a március hónapban világra jött malac már kevésbé van kitéve az időjárás viszonyosságainak és mikor már annyira fejlődött, hogy kihajtható, az idő is olyanná lesz, hogy a fiatal állat fejődéséhez szükséges feltételeket megtalálja: tekintve pedig a fontosságát, mellyel minden állat nevelésében az első év bír — a tavaszi malacoztatás előnyösége minden elenmondást kizár.

Ez okból tehát idoszertunek tartom a malacoztatás és a malacok neveléséről egy pár szót szólni.

Tudom, hogy újat nem mondok, de hát többször foglalkozni valamely szakmánkban vágó tárggyal nem árt, mert csak ily eszmecserék és elmélkedések után lehet gazdai munkédünkben a helytelent felismerni, belátni és azt kiküzöbölve, az okszerüség útján haladni.

A tavaszi malacoztatás rendszeren márciusban szokott bekövetkezni és hol öszsel korábban bocsáttattak párazs alá a kocák, már február közepén kezdetét veszi — tehát oly idoszakban, midön sertéseink még ölban tartatnak. Legfőbb teendő tehát az, hogy minden hasas koca, már jóval lefiadzása előtt külön rekeszbe zárással, hogy a helyet megsozokja, hol ismét a tisztaság, rendes és helyes almózára kell ügyelni. Különösen malacozásokor vigyázzunk, hogy igen sok szalma ne aljzassék, mert a sertésben nem lévén meg az anyai szeretet és kicsinyei iránti gondoskodásrai hajlam a kellő mértékben, a fiadzás után rendszeren oljából kiszabadulni igyekszik, nyughatatlankodik és így bő almózással az almózsalma közt elbujt malacait könnyen összetaposhatja, vagy megnyomja, kivált ha még helyével is szokatlan.

Ebből következik aztán egyrészlől az is, hogy bármely koca megessi a malacát t. i. a megnyomott, vagy megsértett malacot szaglálván, felfalja és így a többire is reá kap. Másik oka pedig a malacnevelés az, hogy malacozásokor az éhes koca poklát vagyis méhlepényét megessi és ezzel jól nem lakhatván, a malacok köldökszinorját is rágni kezdi és így öszszevézvén malacait, ezeket is felfalja. Ügyelni kell tehát arra is, hogy malacozásokor soha éhesen ne tartuk kocáinkat és a netalán megnyomott, vagy megtaposott malacokat a kanász azonnal távolítsa el.

A malacozás megtörténte után aztán legelső teendő az, hogy a többet malacozott kocák: alól a kevesebbet malacozottak alá osszuk el a malacokat a szerint, a hányat akarunk meghagnyi minden egyes koca alatt, még pedig a malacozás utáni 3 napon ennek meg kell történni, miután a kocák csakis annyi csepe marad tejalvasztól, a hány malac szopja, a többinek a teje elapad 4-5 nap alatt.

Hogy hány malacot kell meghagnyi egy koca alatt, erre nézve eltérök a vélemények, de minden esetre, ha tekintetbe vesszük azt, hogy egy malac táplálására naponta 1/2 kilogramnyi tej szükséges, erőteljes ép szervezet és megfelelő tartás feltételezése mellett 6 drb malac meghagnyása leend azon szám, mely a tenyésztés igényeinek leginkább megfelel. Igaz ugyan, hogy egy jó koca 7-8, sőt 9 malacot is felnevel, de ezen 9 darab inkább ki van téve az elcsenevészedésnek, mintha 6 darabot hagynánk meg.

Shegény ember, kinek 1-2 kocája van, ezt megtehete és talán hasznossal is, de nyájtenyésztéséknél, hol a nyáj jóvedelmözésére első befolyású tényezöknek annak jó híret kell tekintenünk, semmi esetre sem engedhet meg, hogy 6 darabnál több hagyassék meg.

Tíz-tizenégy napos korábban a malac már „szedetegni“ kezd és ekkor legelőszérűbb azokat kevés árpara szoktatni, egyrészt azért, hogy jobban fejlődjenek, másrészt azért, hogy fogukat elkoptassák rajta, mert az ily apró malacnak csaknem tühegyességű foga van, mely szopás közben a koca csecsét csiklandozza és marja. Kodolányi ez idei zsebnaptárában a malacnevelésről írva: „A malacok éldeleinek az elválasztásig árpából kell állani, árpából, mivel ez inkább az izom és csont kifejlődésére hat.“ A malacos kocákat a szoptatási időtartam alatt naponta 3-szor, reggel, délben és este étetve, a lehető legjobb táplálékban részesítsük, nem felejtsük meg arról sem, hogy elegendő mozgásuk legyen és ezért naponta 3-4 órát a szabadban töltsenek. Folytonos bentarítás különböző bajokat szülhet, nevezetesen a tejképződésnek van hátrányára.

Szép napos időben a malacok is kihajthatók a szabadba és e céből jó, ha minden malacoztató úgy van építve, hogy mellette egy akolszerű helyiség legyen, hová a kocákat és malacokat kibocsátani lehessen.

Elválasztván a malacok (rendszen 10 hetős korukban), legelőre hajthatók, mindazonáltal a szemes élédelt nem kell megvonni tőlük, hanem fokozatosan 0.5 kllotól 1-1.5 kgrammnyi fejenként kapjanak naponta és ezen mennyiség fokozatosan ismét leszállítandó a szerint, a milyen kilátásunk lehet arra nézve, hogy a legelőn és különösen aratás után a tarlón miként élhetnek. Arra is különös gondunk legyen, hogy egyenmő szemes élédélről a másokra való átmenetel ne egyszerre, hanem fokozatosan történjék. Hirtelen átmenet rendszeren megboszulja magát, mert betegségeket idézhet elő, de nem is fog úgy a malacokon és így a felétezt takarmány kárba vész.

Sokan azon elvre építik a sertésenyésztés üdvét, miszerint minél olcsóbbá kerüljön a tartás és ezért nem ritkán megvonják még a malacoktól is a kellő táplálékot — „hadd turjon, keressen, megél az már a legelőn is!“ így okoskodnak. Pedig hogy mennyire helytelen elv ez, minden józanul gondolkodó gazda belátja. A jól kifejődött esztendőös süldő párja nem 1-2, de 5-10 frttal többet ér az elcsenevésztétnél és ha a nyájtenyésztés makkoltatás vagy másnemű hízalással van egybekötve, a jól kifejlett csontos állat aránylag kevesebb kiadás mellett több hasznót hajt, nem rü-

degen is eladva a vevő inkább kap rajta. Aztán meg a károsodási % sem oly nagy oly nyájban, hol az első évben a malacok kifejlődésére az okszerű számítás határain belül minden lehet megtehető.

Számítás és okszerüség legyen tehát a fő elv és ne fukarkodás, mert könnyen betelhetik rajtunk az is, hogy „fösvény többet költ“ aztán meg annak igazságát minden ember beismerheti, hogy „a hová nem tétél, onnan nem vehetsz!“

A fentebb elmondottakon kívül aztán a malacok nevelésénél az általános egészséggi szabályokra ügyeljünk. Jó legelő, frís viz és a fürdő és a malacoknak különösen, ha nem járnak haza, egy az éjszaki szél és eső elleni menedéklyei keresése, úgy szintén a netaláni betegülési eseteknél a betegneknek azonnali elkülönítése és gyógykezelése a főbb teendők.

Melegebb napok beálltával csakis a reggeli és délutáni órákban legeltetendők és egyáltalában a kergetést, hajszolást nem szabad megengednünk. Ugyanekekor kezdenek előállani a különböző övbetegegek és így a mig baj nincs, nagyon jó szerezkekről gondoskodni t. i. vértisztító szerezkekről. Ezek körül álljon itt a következők:

keserüsö	17	decarg.
sósavany	04	"
sáltromsav	04	"
kénvirág	04	"

minden egyes darabra számítva az egész nyájnak két hetenként moslékban beadandó.

„E. G.“

LEGUJABB.

Az orosz-török végleges béke aláíratott. Miklós jelenté a katonáknak, hogy Oroszország lemondott Bulgária és Egyptom tributumáról.

Az osztrák és angol követ egyenlő magatartásra nyert utasítást, ha Miklós nagyherceg Konstantinápolyba megy.

Grót Andrassy Gorcsakoffnak kijelenté, hogy a Balkánon tul nem ismer Bulgáriát, valamint azon innen sem orosz okkupáció alatt és csak a török flotta és Dardanellák kérdésében enged, egyebekben nem.

A szerb lapok megtámadják Oroszországot s követelik Boszniát és Hercegovinát.

Bécs, márc. 3. Az osztrák magyar hadcsapatok pár nap múlva bevonulnak Boszniába. Báró Rodich altábornagy az erre vonatkozó parancsokat már megkapta.

London, márc. 3. „Reuters Office“ jelenti 2-ről Konstantinápolyból: Oroszország a jövő Bulgária hatáira nézve engedményekre késznek nyilatkozik és egészen lemond igényeiről a török hájorajra; most még a hadikárpótás fölött folynak a tárgyalások; a béke aláírása legközelebb fog történni. Ignatieff tábornoknak és Savfet pasának ma hosszas társalgása volt. Holnap San-Stefanóban csapatszemenlék kell tartatnia. Az „Observer“ azt mondja: Tegnaptig még nem érkezett hír a béke valóságos aláírásáról a külügyi hivatalba. Az orosz követségél azon meggyőződésben élnek, hogy az aláírás tegnap valószínűleg megtörtént. Mint az Observer hiszi, a külügyi hivatal még nem kapott jelentést azon hírről, hogy a porta parancsot adott arra nézve, hogy a bemenet a Dardanellákba hadi hajók előtt el legyen záva.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Fülöp Géza**, városunk köztisztelőben és általános szeretetben álló ref. lelkészé folyó hó 3-án választott meg Szászvárosra a másodpapi állomásra 91 szavazattal Keresztes József és Elekes Viktor ellenjelöltjeivel szemben. Ezen választás a mennyire szerencsésnek mondható a szászvárosiakra nézve: épen oly nagy vesztésége városunknak. T. Fülöp ur úgy a szószékben, mint a társadalmi életben kedves jelenség volt s városunk nem egy hamar fogja feledni lelkészét, kiben a papot és embert egyaránt szeretni és tisztelni tanulta. Állomását mint halljuk, csak május hóban fogja elfoglalni. Azt hisszük, bucsuzásul jó kívánatainkat alig fejezhetnök ki másképp, mint ha azt ohajtuk, hogy új állomását hasonló szeretet és ragaszkodás tegye könnyűvé és kellemessé. (kf.)

— **Választások.** K o s z t y á n Gyözö ur eddigi rendörkapitány városunk közelebbi közgyűlésében megválasztott városi árvaszéki ülönöknek, ki egy-szersmind a községi biráskodással is megbízottat és békebiróul felajánlottat. A tegnapelőtti gyűlésben pedig az ez által üresedésbe jött rendörkapitányi hivatal töltetett be. Kijelöltettek: Nagy László és Sorbán János urak. Nagy László 17 szavazata ellenében Sorbán János 25 szavazattal megválasztott rendörkapitányának. Kelemen Lajos ur, eddigi városi tisztü ügyész, megyei ügyészszé lett megválasztatása után állomása is választás alá került. Kijelöltettek: Albu Mózes és Veres Gyula ügyvéd urak. Albu Mózes 12 szavazata ellenében Veres Gyula 28 szavazattal városi tisztü ügyész lett.

— **A török sebesültek javára** tartott bál folyó hó 2-án folyt le kedélyesen és jókedv mellett. A nemes cél öszszehozta polgárságunk színet és alkalomra s derült hangulatban világos virradtig tartott a bál. A rendezés kifogástalan volt s bár nagy számú közönségről szó sem lehet az alkalommal, de a táncolni vágyó ifjakra uézve sokkal előnyö-

*) Helyet adtuk a méltányosság szemponyjából ezen vá-jának is azon kijelentésünk mellett, hogy lapunkat a személyes polemiká színterévé tenni nem akarjuk s a netalán még adandó vitazonválaszokat kénytelenek vagyunk a Nyílt térbe utasítani. Szek.